

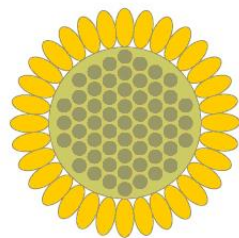
Tillsyn enskilda avlopp i Tyresö kommun – Resultat av tillsyn 2018

RAPPORT

LANDSBYGD

2019-06-11

Maria Höggvist

**SÖDERTÖRNS
MILJÖ- & HÄLSO-
SKYDDSFÖRBUND**

136 81 Haninge
BESÖKSADRESS
Rudsjöterrassen 5
TELEFON 08-606 93 00
FAX 08-606 93 01
E-POST
miljokontoret@smohf.se
www.smohf.se

1 Inledning

1:1 Bakgrund

Alla kommuner har ett ansvar att genomföra åtgärder för att klara de miljö kvalitetsnormer som fastställts för olika vattenförekomster. Förutom miljö kvalitetsnormer finns även nationella och regionala miljömål. Enskilda avlopp berörs av ett flertal miljömål så som *Ingen övergödning*, *Grundvatten av god kvalitet*, *Hav i balans*, *levande kust och skärgård*, *Levande sjöar och vattendrag*. Enligt EUs ramdirektiv för vatten så ska kommuner utföra åtgärder så de enskilda avloppen i mindre grad bidrar till övergödningen av Östersjön.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är Nynäshamn, Haninge och Tyresö kommuners miljökontor. Som myndighet arbetar vi med tillsyn och ärendehandläggning inom miljölagstiftningen, där enskilda avlopp är en del.

Enskilda avloppsanordningar med dålig reningskapacitet kan vara en risk för människors hälsa om bakterier når grundvattnet. De avlopp som har dålig reningsförmåga riskerar även att förorena ytvatten samt orsaka övergödning genom att stora mängder av näringsämnen så som kväve och fosfor rinner ut. Dessa näringsämnen bidrar bland annat till algbloomning i Östersjön. Avloppsvatten innehåller även syreförbrukande ämnen, som kan bidra till syrebrist i sjöar, hav och vattendrag. För att värna om grundvattnet och ytvattnet samt minska risken för människors hälsa är det viktigt med avlopp som har bra reningsförmåga.

Förbundet inspekterar cirka 650 enskilda avlopp under perioden 2016-2021 i Tyresö kommun. Bakgrunden till tillsynen är att Tyresö kommun, efter ett politiskt beslut, har uppdragit åt förbundet att utföra tillsyn av enskilda avlopp på yttre delen av Brevikshalvön. Det rör sig om ca 500 enskilda avlopp. Utöver dessa bedriver förbundet tillsyn på cirka 150 avlopp på yttersta delen av Brevikshalvön (Dyvik/Dyviks udd), då de inte kommer att få kommunalt vatten och avlopp.

1:2 Syfte och mål

Syftet med tillsynen är att se om de befintliga enskilda avloppen uppfyller dagens miljökrav. Gör de inte det behöver de åtgärdas så att kraven uppfylls.

Målet är att minska risken för smittämnen att nå kringliggande vattenbrunnar eller badvikar samt att minska tillförseln av näringsämnen som medverkar till övergödning av vattendrag och kustvatten.

Målsättningen är att inspektera ca 650 enskilda avlopp under perioden 2016-2021 i Tyresö kommun.

2. Metod

Ett urval har gjorts av vilka fastigheter som ska ingå i tillsynen 2018. Innan tillsynen exkluderade vi fastigheter som

- är obebyggda
- har nya avloppsanordningar, < 5år
- har minireningsverk
- har kommunalt vatten och avlopp

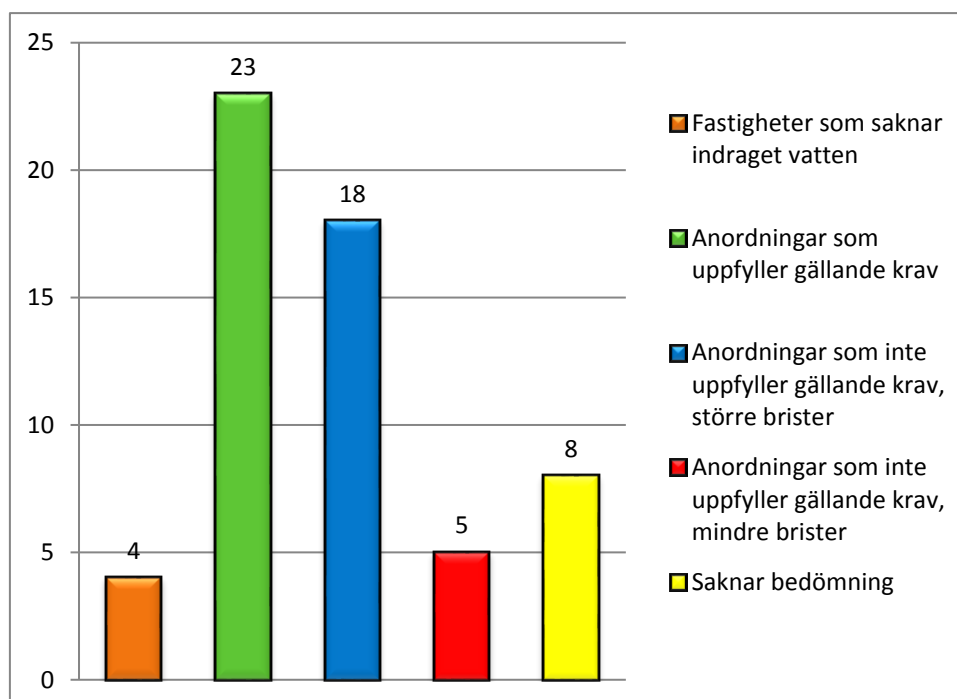
Innan tillsynen har förbundet i början av året skickat ut informationsbrev till samtliga fastighetsägare som har omfattats av tillsyn. I brevet har vi bland annat informerat om bakgrunden till tillsynen samt hur den går till. I samband med informationsbrevet har vi även skickat ut en enkät där fastighetsägarna har fått lämna information om sin avloppsanordning, dricksvattenförsörjning mm. Berörda fastighetsägare har även fått möjlighet att delta på ett informationsmöte om tillsynen.

Tillsynsbesök utfördes under september månad. Fastighetsägare har haft möjlighet att vara med vid inspektionen genom att boka tid för besöket.

Efter tillsynen får varje fastighetsägare ett beslut eller skrivelse med resultatet från tillsynen och en bedömning av avloppsanordningens funktion. För de avloppsanordningar som haft brister får fastighetsägaren ett beslut där det framgår vilka åtgärder som krävs inom en viss åtgärdstid.

3. Resultat

Under 2018 ingick enskilda avlopp i området kring Breviksmaren och Erstaviken, yttre Brevik.. Svarsfrekvensen för enkäter var 61 %. Enkätsvaren har varit till god hjälp under tillsynen. Fyra stycken sökte tillstånd för nytt enskilt avlopp innan tillsynen påbörjades och exkluderades därför från tillsynen. Totalt inspekterades 54 avloppsanordningar samt fyra fastigheter som saknar indraget vatten. Resultat av tillsynen framgår av figur 1.

Figur 1. Resultatet av tillsyn 2018, totalt

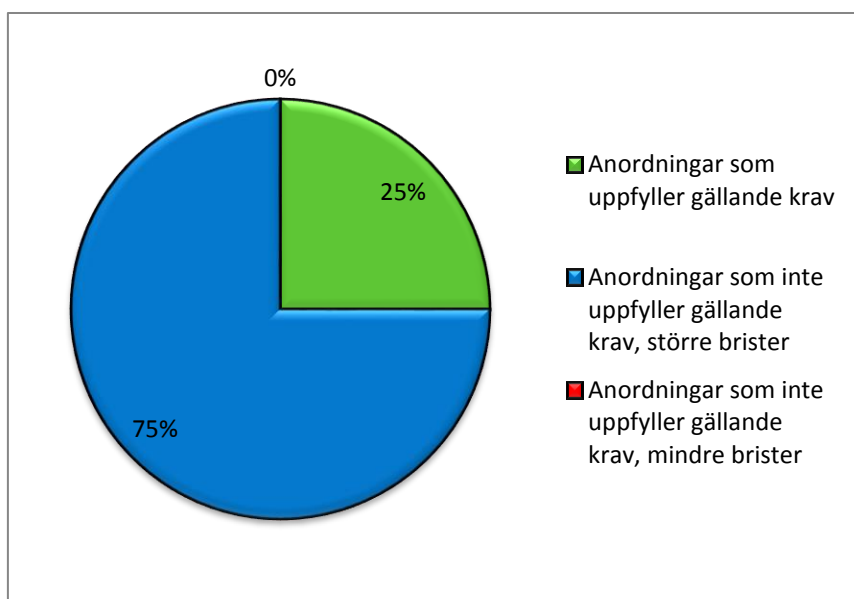
Tillsynen visade att fyra stycken fastigheter saknar indraget vatten, vilket innebär att inget krav ställs på att det ska finnas ett enskilt avlopp. Åtta avloppsanordningar saknar bedömning, för dessa krävs kompletterande handlingar, återbesök alternativt granskning av inkomna synpunkter innan en slutgiltig bedömning kan ske.

Av de totalt 46 avloppsanordningar som fått en bedömning är det 23 stycken (50 %) som förbundet bedömde fungerar som avsett vad gäller reningsförmåga, dvs. uppfyller gällande krav. 23 stycken (50 %) avloppsanordningar bedömde förbundet inte uppnår fullgod reningsförmåga, dvs. uppfyller inte gällande krav. Av de avloppsanordningar som inte uppfyller gällande krav har en indelning gjorts i vilka som har större respektive mindre brister. För de med större brister krävs att delar eller hela avloppsanordningen byts ut. För de med mindre brister krävs mindre åtgärder, t.ex. tätare slamtömning eller installation av överflylnadslarm/nivåarm till den slutna tanken.

Vanligast förekommande brister var att det fanns skador hos slamavskiljaren samt att det står vatten i luftningsrören till infiltrations- eller markbädden.

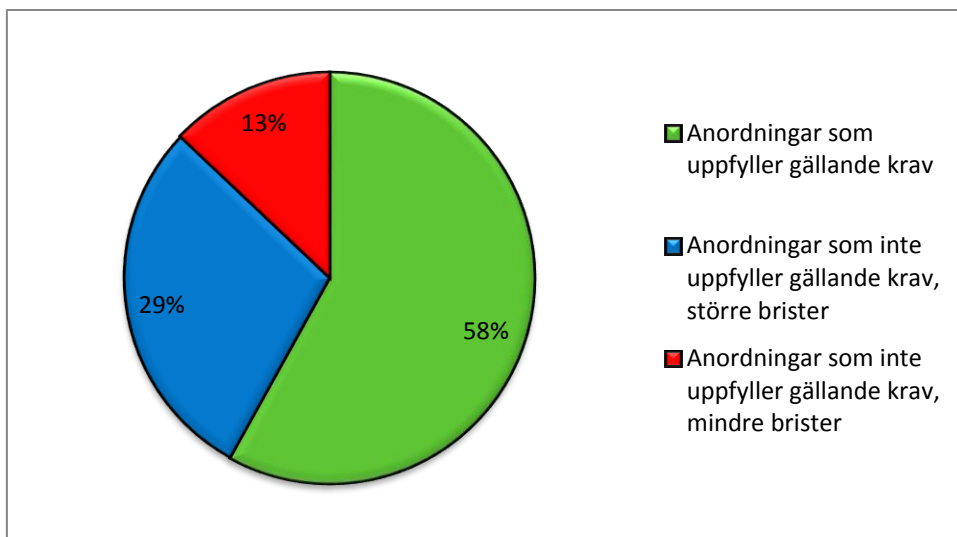
Av de totala inspekterade avloppsanordningar som fått en bedömning bestod majoriteten, 31 stycken, av avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten, där WC-vatten leds till slutna tank och BDT-vatten hanteras separat. 12 stycken avloppsanordningar var WC- och BDT-vatten med markbaserad rening, vanligen en infiltration. Tre stycken hade avloppsanordningar för enbart BDT-vatten med någon typ av torr toalettösning, t.ex. förmultningstolett.

Bland de avloppsanordningarna för WC- och BDT-vatten med markbaserad rening uppfyllde tre stycken (25 %) gällande krav. Nio stycken (75 %) avloppsanordningar uppfyllde inte gällande krav, där samtliga anordningar hade större brister. Resultatet återfinns i figur 2.

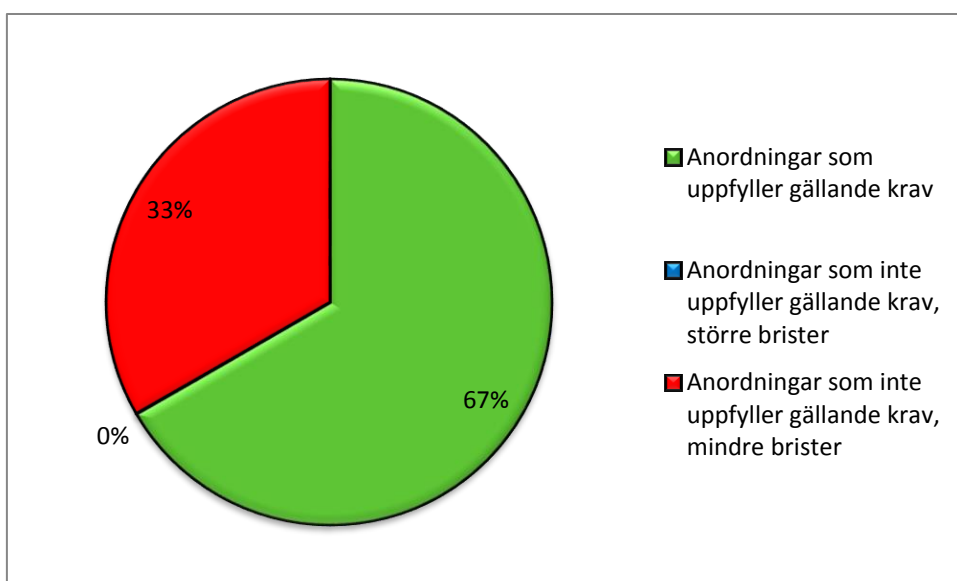
Figur 2. Resultatet av tillsyn, avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten (markbaserad rening)

Bland avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten med slutna tank för WC uppfyllde 18 stycken (58 %) gällande krav. 13 stycken (42 %) avloppsanordningar uppfyllde inte gällande krav. Vanligast var det med anläggningar som hade större brister. Se figur 3.

Figur 3. Resultatet av tillsyn, avloppsanordningar för WC- och BDT-vatten med slutet tank för WC

Bland avloppsanordningar för enbart BDT-vatten, uppfyllde två stycken (67 %) gällande krav. En avloppsanordning (33 %) uppfyllde inte gällande krav, denna hade en mindre brist. Se figur 4.

Figur 4. Resultatet av tillsyn, avloppsanordningar för enbart BDT-vatten

4. Slutsats

Resultatet av tillsynen, att 50 % av de avloppsanordningar vi har inspekterat uppfyller gällande krav, är något bättre än resultat från motsvarande tillsyn av enskilda avlopp som genomförts av förbundet tidigare år i Tyresö, Haninge och Nynäshamns kommun. Det är glädjande att fler avloppsanordningar i Tyresö uppfyller kraven i år jämfört med tidigare år.

Tyresö kommun har över åren generellt haft högre andel avloppsanordningar som uppfyller gällande krav jämfört med Haninge och Nynäshamns kommun. Orsaken till det bättre resultatet kan bero på att det förekommer många avloppsanordningar med WC-vatten till slutna tank i Tyresö. En avloppsanordnings reningsfunktion (smittskydd och reduktion av BOD₇, fosfor och kväve) och hydraulik försämras med tiden. För en avloppsanordning som belastas med WC-vatten försämras framför allt den kemiska reningen av fosfor. En markbaserad rening, t.ex. infiltration, har generellt längre livslängd om den enbart belastas med BDT-vatten.

Vi kan dock konstatera att många fastighetsägare inte är insatta i funktion och skötsel av sin avloppsanordning.

Ungefär hälften av de fastigheter som ingick i årets tillsyn var fritidsboende. Generellt innebär fritidsboende lägre nyttjande och mindre belastning på avloppsanordningen. Detta medför mindre risk för att brister uppkommer jämfört med ett permanentboende med hög belastning. Flertal avloppsanordningar i årets tillsynsområde var även relativt nya, vilket innebär att de har varit i drift kortare tid och därmed är det fler som uppfyller kraven.

Avloppsanordningar med bristfällig rening innebär en risk för olägenhet för människors hälsa och miljön. Majoriteten av fastigheterna i årets tillsyn består av tomter med tunn jordmån. Detta innebär en risk för att otillräckligt renat avloppsvatten når dricksvattenbrunnar och andra närliggande recipienter, t.ex. havsvikar.

Flera avloppsanordningar hade tidsbegränsade tillstånd som löpt ut. Bland de som uppfyllde kraven har vi skrivit ett föreläggande om försiktighetsmått för fortsatt drift av befintlig avloppsanordning.

5. Uppföljning

Förbundet följer upp de fastigheter där förbättring av avloppsanordningen inte har skett inom utsatt åtgärdsdagar. Vi beslutar därefter med vite om att fastighetsägarna ska utföra åtgärder.